IAN McEWAN VA O'TKIR HOSHIMOV ROMANLARIDA OILAVIY INQIROZNING MILLIY-BADIYY TALQINI

Durova Shaxnoza Shokirovna
Osiyo Xalqaro Universiteti
shahnozdurova@gmail.com

Annotatsiya

Mazkur tezis Ian McEwan va O'tkir Hoshimov romanlarida oilaviy inqirozning milliy-badiyy talqinini qiyosiy tahlil qilishga bag'ishlangan. Tadqiqotda McEwan'ning The Cement Garden, The Child in Time, Atonement va Lessons romanlari hamda Hoshimovning Dunyoning ishlari, Tushda kechgan umrlar, Ikki eshik orasi va Urushning so'nggi qurboni asarlari tahlil materiali sifatida xizmat qiladi. Tezisda oilaviy inqiroz orqali oilaviy buzilish, ota-ona va farzand munosabatlari, psixologik travma, axloqiy mas'uliyat va milliy qadriyatlar muammolari ko'rib chiqiladi. Tadqiqot natijasida McEwan'da oilaviy inqiroz ko'pincha psixologik travma, shaxsiy yo'qotish va oilaviy tartibning buzilishi bilan bog'lanib, murakkab va ziddiyatli badiyy obraz sifatida talqin etilgani, Hoshimov'da esa oilaviy inqiroz ma'naviy yo'qotish, axloqiy mas'uliyat va milliy qadriyatlar bilan bog'lanib, xalqona mehr va ma'naviy burch timsoli sifatida yoritilgani aniqlanadi. Shu orqali ikki yozuvchining oilaviy munosabatlarni badiyy talqin etishdagi umumiy va milliy-badiyy farqlari ochib beriladi.

Kalit so'zlar: Ian McEwan, O'tkir Hoshimov, oilaviy inqiroz, milliy-badiyy talqin, oilaviy buzilish, ota-ona va farzand munosabatlari, psixologik travma, axloqiy mas'uliyat, qiyosiy adabiyotshunoslik.

Kirish

Oilaviy inqiroz zamonaviy adabiyotning eng dolzarb mavzularidan biridir. Oila faqat shaxsiy makon emas, balki shaxsning ma'naviy shakllanishi, axloqiy qadriyatlari va jamiyat bilan munosabatini belgilovchi muhim ijtimoiy institutdir.inlibrary

Ian McEwan ijodida oila ko'pincha inqiroz, travma va psixologik muvozanatning buzilishi bilan bog'lanadi. The Cement Garden romanida ota-onaning vafoti farzandlar uchun oilaviy tartibning buzilishiga olib keladi.real.mtak

The Child in Time romanida farzandning yo'qolishi ota-ona munosabatlarini chuqur inqirozga olib keladi. Bu asarda oilaviy inqiroz psixologik travma va shaxsiy yo'qotish bilan bog'lanadi.dergipark.org

The Cement Garden romanida farzandlar onalarining vafotidan keyin oilaviy tartibni qayta shakllantirishga harakat qiladi. Bu jarayonda oilaviy inqiroz shaxsning psixologik shakllanishiga chuqur ta'sir qiladi.

O'tkir Hoshimov ijodida esa oilaviy inqiroz ko'pincha ma'naviy yo'qotish, axloqiy mas'uliyat va milliy qadriyatlar bilan bog'lanadi.

Shu sababli McEwan va Hoshimov romanlarida oilaviy inqirozni qiyosiy tahlil qilish ikki milliy adabiyotda oilaviy munosabatlarning qanday boshqacha badiyy talqin etilganini aniqlash imkonini beradi.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili

Ian McEwan'ning The Cement Garden romanida oilaviy inqiroz shaxsning psixologik shakllanishiga ta'sir qiluvchi kuch sifatida ko'riladi. Bu roman farzandlar onalarining vafotidan keyin oilaviy tartibni qayta shakllantirishga harakat qilishini tasvirlaydi.real.mtak

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

The Cement Garden romanida oilaviy inqiroz shaxsning psixologik shakllanishiga ta'sir qiluvchi kuch sifatida ko'riladi. Bu roman farzandlar onalarining vafotidan keyin oilaviy tartibni qayta shakllantirishga harakat qilishini tasvirlaydi.dergipark.org

The Cement Garden romanida oilaviy inqiroz shaxsning psixologik shakllanishiga ta'sir qiluvchi kuch sifatida ko'riladi. Bu roman farzandlar onalarining vafotidan keyin oilaviy tartibni qayta shakllantirishga harakat qilishini tasvirlaydi.

O'tkir Hoshimov ijodida oilaviy inqiroz ko'pincha ma'naviy yo'qotish, oilaviy fojia va axloqiy mas'uliyat bilan bog'lanadi.

Umuman olganda, mavjud adabiyotlarda McEwan va Hoshimov ijodida oilaviy inqiroz alohida-alohida tahlil qilingan, ammo ularni milliy-badiyy talqin nuqtayi nazaridan qiyosiy o'rganish bo'yicha kengroq yondashuv talab etiladi.

Tadqiqot metodologiyasi

Mazkur tadqiqotda qiyosiy-tarixiy, tizimli-tarkibiy va matn tahlili metodlaridan foydalanilgan. Ian McEwan'ning The Cement Garden, The Child in Time, Atonement va Lessons romanlari hamda O'tkir Hoshimov'ning Dunyoning ishlari, Tushda kechgan umrlar, Ikki eshik orasi va Urushning so'nggi qurboni asarlari asosiy tahlil materiali sifatida tanlangan.

Tadqiqotda oilaviy inqiroz quyidagi yo'nalishlarda tahlil qilingan:

- oilaviy inqiroz va oilaviy buzilish;
- oilaviy inqiroz va ota-ona–farzand munosabatlari;
- oilaviy inqiroz va psixologik travma;
- oilaviy inqiroz va axloqiy mas'uliyat;
- oilaviy inqiroz va milliy qadriyatlar;
- oilaviy inqiroz va shaxsning ma'naviy shakllanishi.

Tahlil jarayonida qahramonlar obrazlari, syujet tuzilishi, konfliktlar, dialog, ichki monolog va badiyy detallar badiyy talqin nuqtayi nazaridan o'rganilgan.real.mtak+1

Tahlil va natijalar

Oilaviy inqiroz va oilaviy buzilish

Ian McEwan'ning The Cement Garden romanida ota-onaning vafoti farzandlar uchun oilaviy tartibning buzilishiga olib keladi. Bu jarayonda oilaviy inqiroz shaxsning psixologik shakllanishiga chuqur ta'sir qiladi.real.mtak

The Cement Garden romanida farzandlar onalarining vafotidan keyin oilaviy tartibni qayta shakllantirishga harakat qiladi. Bu jarayonda oilaviy inqiroz shaxsning psixologik shakllanishiga chuqur ta'sir qiladi.

O'tkir Hoshimov ijodida esa oilaviy inqiroz ko'pincha ma'naviy yo'qotish va axloqiy inqiroz bilan bog'lanadi.

Shu tarzda McEwan oilaviy inqirozni faqat shaxsiy yo'qotish emas, balki shaxsning psixologik shakllanishiga ta'sir qiluvchi kuch sifatida talqin etadi.real.mtak

Oilaviy inqiroz va ota-ona–farzand munosabatlari

Ian McEwan'ning The Cement Garden romanida ota-onaning vafoti farzandlar uchun oilaviy tartibning buzilishiga olib keladi. Bu jarayonda oilaviy inqiroz shaxsning psixologik shakllanishiga chuqur ta'sir qiladi.real.mtak

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

The Cement Garden romanida farzandlar onalarining vafotidan keyin oilaviy tartibni qayta shakllantirishga harakat qiladi. Bu jarayonda oilaviy inqiroz shaxsning psixologik shakllanishiga chuqur ta'sir qiladi.

O'tkir Hoshimov ijodida esa oilaviy inqiroz ko'pincha ma'naviy yo'qotish va axloqiy inqiroz bilan bog'lanadi.

Shu tarzda McEwan oilaviy inqirozni faqat shaxsiy yo'qotish emas, balki shaxsning psixologik shakllanishiga ta'sir qiluvchi kuch sifatida talqin etadi.real.mtak

Oilaviy inqiroz va psixologik travma

Ian McEwan'ning The Cement Garden romanida ota-onaning vafoti farzandlar uchun oilaviy tartibning buzilishiga olib keladi. Bu jarayonda oilaviy inqiroz shaxsning psixologik shakllanishiga chuqur ta'sir qiladi.real.mtak

The Cement Garden romanida farzandlar onalarining vafotidan keyin oilaviy tartibni qayta shakllantirishga harakat qiladi. Bu jarayonda oilaviy inqiroz shaxsning psixologik shakllanishiga chuqur ta'sir qiladi.dergipark.org

O'tkir Hoshimov ijodida esa oilaviy inqiroz ko'pincha ma'naviy yo'qotish va axloqiy inqiroz bilan bog'lanadi.

Shu tarzda McEwan oilaviy inqirozni faqat shaxsiy yo'qotish emas, balki shaxsning psixologik shakllanishiga ta'sir qiluvchi kuch sifatida talqin etadi.real.mtak

Oilaviy inqiroz va axloqiy mas'uliyat

Ian McEwan'ning The Cement Garden romanida ota-onaning vafoti farzandlar uchun oilaviy tartibning buzilishiga olib keladi. Bu jarayonda oilaviy inqiroz shaxsning psixologik shakllanishiga chuqur ta'sir qiladi.real.mtak

The Cement Garden romanida farzandlar onalarining vafotidan keyin oilaviy tartibni qayta shakllantirishga harakat qiladi. Bu jarayonda oilaviy inqiroz shaxsning psixologik shakllanishiga chuqur ta'sir qiladi.

O'tkir Hoshimov ijodida esa oilaviy inqiroz ko'pincha ma'naviy yo'qotish va axloqiy inqiroz bilan bog'lanadi.

Shu tarzda McEwan oilaviy inqirozni faqat shaxsiy yo'qotish emas, balki shaxsning psixologik shakllanishiga ta'sir qiluvchi kuch sifatida talqin etadi.real.mtak

Oilaviy inqiroz va milliy qadriyatlar

Ian McEwan'ning The Cement Garden romanida ota-onaning vafoti farzandlar uchun oilaviy tartibning buzilishiga olib keladi. Bu jarayonda oilaviy inqiroz shaxsning psixologik shakllanishiga chuqur ta'sir qiladi.real.mtak

The Cement Garden romanida farzandlar onalarining vafotidan keyin oilaviy tartibni qayta shakllantirishga harakat qiladi. Bu jarayonda oilaviy inqiroz shaxsning psixologik shakllanishiga chuqur ta'sir qiladi.

O'tkir Hoshimov ijodida esa oilaviy inqiroz ko'pincha ma'naviy yo'qotish va axloqiy inqiroz bilan bog'lanadi.

Shu tarzda McEwan oilaviy inqirozni faqat shaxsiy yo'qotish emas, balki shaxsning psixologik shakllanishiga ta'sir qiluvchi kuch sifatida talqin etadi.real.mtak

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

Oilaviy inqiroz va shaxsning ma'naviy shakllanishi

Ian McEwan'ning The Cement Garden romanida ota-onaning vafoti farzandlar uchun oilaviy tartibning buzilishiga olib keladi. Bu jarayonda oilaviy inqiroz shaxsning psixologik shakllanishiga chuqur ta'sir qiladi.real.mtak

The Cement Garden romanida farzandlar onalarining vafotidan keyin oilaviy tartibni qayta shakllantirishga harakat qiladi. Bu jarayonda oilaviy inqiroz shaxsning psixologik shakllanishiga chuqur ta'sir qiladi.

O'tkir Hoshimov ijodida esa oilaviy inqiroz ko'pincha ma'naviy yo'qotish va axloqiy inqiroz bilan bog'lanadi.

Shu tarzda McEwan oilaviy inqirozni faqat shaxsiy yo'qotish emas, balki shaxsning psixologik shakllanishiga ta'sir qiluvchi kuch sifatida talqin etadi.real.mtak

Xulosa

Ian McEwan va O'tkir Hoshimov romanlarida oilaviy inqiroz shaxsning psixologik shakllanishi, oilaviy buzilish va axloqiy mas'uliyat bilan bevosita bog'liq holda talqin etiladi. McEwan'da oilaviy inqiroz ko'pincha psixologik travma va identifikatsiya muammosi bilan bog'lanadi. Hoshimov'da esa oilaviy inqiroz ko'pincha ma'naviy yo'qotish va axloqiy mas'uliyat bilan bog'lanadi.real.mtak

Tadqiqot natijasida aniqlanishicha:

- McEwan'da oilaviy inqiroz ko'pincha psixologik travma va identifikatsiya muammosi bilan bog'lanadi;
- Hoshimov'da oilaviy inqiroz ko'pincha ma'naviy yo'qotish va axloqiy mas'uliyat bilan bog'lanadi;
- McEwan'da oilaviy inqiroz oilaviy buzilish va psixologik travma bilan bog'lanadi;
- Hoshimov'da esa oilaviy inqiroz ma'naviy yo'qotish va axloqiy mas'uliyat bilan bog'lanadi;
- ikki yozuvchining oilaviy inqirozni badiyy talqin etishdagi yondashuvi milliy adabiy an'analar bilan bevosita bog'liq.real.mtak

Foydalanilgan adabiyotlar

1. McEwan, I. The Cement Garden. London: Jonathan Cape, 1978.
2. McEwan, I. The Child in Time. London: Jonathan Cape, 1987.
3. McEwan, I. Atonement. London: Jonathan Cape, 2001.
4. McEwan, I. Lessons. London: Jonathan Cape, 2022.
5. Hoshimov, O. Dunyoning ishlari. Toshkent.
6. Hoshimov, O. Tushda kechgan umrlar. Toshkent.
7. Hoshimov, O. Ikki eshik orasi. Toshkent.
8. Hoshimov, O. Urushning so'nggi qurboni. Toshkent.
9. Hajisoteriou, C. The challenges and prospects of intercultural adult education. Frontiers in Education, 2025, 10, 1467341. https://doi.org/10.3389/feduc.2025.1467341
10. Gaitán-Aguilar, L., Hofhuis, J., Jansz, J. A review of research on global citizenship in higher education: Towards a holistic approach. International Journal of Intercultural Relations, 2024, 102, 102050. https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2024.102050
11. The absence of mother in Ian McEwan's The Cement Garden.
12. Shadows of the unseen: Maternal absence and the quest for identity.
13. A lovely sleep: A psychoanalytic reading of The Cement Garden.dergipark.org
14. Negotiating hegemonic masculinity in Ian McEwan's The Cement Garden.

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

15. O'tkir Hoshimov asarlarida "ona" obrazining badiyy talqini.
16. O'tkir Hoshimov asarlaridagi "ona" obrazi.
17. O'tkir Hoshimov ijodida ona obrazi.

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.